

[Johs. Christiansen.]

ministeriets værnepligtsudvalg har afgivet. Det er en særdeles fyldig betænkning, der foreligger, og desuden har ministeren i sin fremsættelsestale forleden på udmærket måde klarlagt, hvori det foreliggende lovforslag adskiller sig fra gældende bestemmelser. Sådant set kan der derfor ikke være nogen større grund til her ved første behandling at gå særlig dybt ind på lovforslagets mange enkeltheder — de drøftes bedst og naturligst i det udvalg, som jeg vil gå ud fra bliver nedsat. Et par bemærkninger vil jeg dog gerne gøre allerede her.

For det første bør det ved denne lejlighed ikke være usagt, at den forundersøgelse af problemerne, som er foretaget af værnepligtsudvalget, sikkert burde være foretaget af en kommission, hvori også repræsentanter for rigsdagen og kommunale myndigheder burde have haft sæde. Dette bedes opfattet, ikke som en kritik af udvalgets arbejde som sådant, men som udtryk for det synspunkt, at en sådan udvidet repræsentation for mere folkeligt betonedede vurderinger af selve værnepligtsproblemet utvivlsomt ville have været af megen værdi for de instanser, som revisionen senere skulle igennem.

Her vil jeg gerne som eksempel nævne § 3, der omhandler det yderst vigtige spørgsmål om, indenfor hvilke strafferammer en værnepligtig kan udelukkes fra tjeneste i forsvaret. Bestemmelsen om at udelukke straffede fra at være soldat gennemførtes ved lov af 7. maj 1937. Sådant som bestemmelserne udformedes i denne lov, har de sikkert givet udskrivningsvæsenet mange kvaler. Jeg skal ikke komme ind på arten af disse, men kun sige, at den nu foreslåede § 3 øjensynlig vil tage grunden bort under den tidligere uklarhed, i alt fald på et meget væsentligt område. Sagen er blot, om paragraffen i sit princip er affattet helt, som den bør være. Jeg anerkender, at det er erfarne folk, der foreslår denne affattelse; men da det i paragraffen bestemmes, at der i hvert enkelt tilfælde skal skønnes over den pågældendes karaktermæssige egnethed som soldat, må jeg dog forbeholde mig min stilling til det foreslåede straffeminimum på 5 måneders fængsel. Det forekommer mig nemlig ikke umiddelbart indlysende, at karakteren er ubetinget bedre hos en, der er ikendt 3 eller 4 mæne-

ders fængsel, end hos en, der har fået 5 måneder.

Iøvrigt ønsker jeg at tilføje, at det vist i høj grad kan være tvivl underkastet, om personer, der har været idømt fængselsstraf, i det hele taget bør kunne udskrives. Jeg ser meget vel, at man i kommissionsbetænkningen siger noget om, at en straffet person i visse tilfælde kan have godt af at blive soldat. Ja, det er muligt; jeg tør ikke uden videre bestride det; det kan være et anvendeligt led i resocialiseringsprocessen, men det kan også være en betænkkelig sag at slippe en nylig straffet person løs mellem en flok 19—20-årige unge mennesker under de særlige forhold, som nu engang hersker på sovestuer, samlingsstuer o. s. v. Der skal, tror jeg, en overordentlig fintmærkende karaktermåling til for at afgøre, om risikoen bør løses. Kan de psykologiske hjælpemidler, der i så henseende står til sessionsmyndighedernes rådighed, virkelig siges at være tilstrækkeligt effektive?

Jeg forstod ikke rigtig, hvad hensigten var med de bemærkninger, det ærede medlem hr. Carsten Raft fremsatte om udsættelsesbestemmelserne. Hvis de skulle tendere imod en væsentlig begrænsning af udsættelsesretten, vil jeg meget gerne advare derimod. Lad os endelig ikke gå den menneskelige selvbestemmelsesret så nær, at man faktisk gør den illusorisk. Det ville også i forbindelse med denne lov være en højst beklagelig udvikling at komme ind i. Der er jo den mulighed, at det ærede medlems udtalelser ikke indeholder denne tendens; men jeg ville sætte megen pris på, om det ærede medlem ville give et par yderligere udtalelser om den tanke, han var inde på.

Jeg tvivler noget på, at man ved udformningen af § 3 har fundet frem til de i denne forbindelse helt rigtige bestemmelser. Jeg for mit vedkommende havde i alt fald gerne set, at vi, navnlig for dette spørgsmåls vedkommende, havde haft mulighed for, inden sagen nåede os, at foretage vurderingen på et noget bredere grundlag end sket er. Men vi kan forhåbentlig tale nærmere om det i udvalget.

Et virkeligt fremskridt synes mig at tone frem i § 9, der omhandler appelordningen. En sådan har været hårdt tiltrængt og vil ikke mindst være det under hensyn til den kendsgerning, at man af hensyn til det voldsomt udvidede begreb, der kaldes forsvars-